

**ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ ΤΗΣ
ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ ΤΩΝ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ
ΕΥΤΥΧΙΑΣ ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ, ΣΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ
ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΩΝ**
(Αίθουσα τελετών του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών)

Αθήνα, 10.2.2018

- Κύριε Πρόεδρε του Συμβουλίου της Επικρατείας
- Κύριοι επίτιμοι Πρόεδροι του Συμβουλίου της Επικρατείας
- Κύριε Αντιπρόεδρε του Συμβουλίου της Επικρατείας
- Επίσημοι και εκλεκτοί προσκεκλημένοι της Ενώσεως Διοικητικών Δικαστών
- Κυρία Πρόεδρε και Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου
- Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι

Στη θαλπωρή της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης της Ενώσεως Διοικητικών Δικαστών, αξιοποιώντας τη θεσμική μνήμη της Γενικής Επιτροπείας, ως σταθερής υποστηρικτικής δομής της εύρυθμης λειτουργίας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, επιτρέψτε μου την, επί τροχάδην, ανάπτυξη ορισμένων σκέψεων, απλά και αστόλιστα, με το βλέμμα στραμμένο στο μέλλον.

1.Οι εκκρεμείς υποθέσεις στα 30 διοικητικά πρωτοδικεία και στα 9 διοικητικά εφετεία της Χώρας, ανέρχονται σήμερα στις 237.000 υποθέσεις, έναντι 357.000 εκκρεμών υποθέσεων το έτος 2014 και 450.000 εκκρεμών υποθέσεων το έτος 2012. Παρατηρείται επομένως, θεαματική μείωση του όγκου των

εκκρεμών υποθέσεων κατά την τελευταία πενταετία. Και ασφαλώς η θετική αυτή πορεία, που δεν είναι σταγόνα, δεν θα προέκυπτε χωρίς την υπέρβαση των ορίων αντοχής της πλειονότητας των διοικητικών δικαστών, οι οποίοι μεγιστοποίησαν την παραγωγικότητά τους, αντιπαρερχόμενοι, πολλές φορές, την προφανή αγανάκτησή τους, για τους ελάχιστους ευτυχώς συναδέλφους τους, που αδυνατούν να διαχειριστούν τον όγκο της δουλειάς τους, επί σειρά ετών, επιστρέφουν τις υποθέσεις για ανασυζήτηση και επιβαρύνουν οικονομικά το ελληνικό δημόσιο, με ποσά δίκαιης ικανοποίησης των διαδίκων' παρά ταύτα δε παραμένουν στο Δικαστικό Σώμα ανταμειβόμενοι, ακόμη και με προαγωγική εξέλιξη ή με μεταθέσεις της επιλογής τους, σε κάποιες περιπτώσεις.

Και βέβαια στη στόχευση για την αντιμετώπιση του προβλήματος, κανείς μόνος του δεν μπορεί να διεκδικήσει την αρτιότητα των απόψεών του. Καθένας όμως, κατά το μέρος που θεωρείται υπεύθυνος, μπορεί να αποτελέσει μέρος της λύσης, κυρίως με αλλαγή νοοτροπίας στην Ελλάδα που φλέγεται και με σεβασμό στους διαδίκους που μετατρέπουν την απελπισία τους σε καρτερία * δεδομένου δε ότι η χρήση των νέων τεχνολογιών της πληροφορίας έχει διευρύνει πολύ τον κύκλο των προσώπων που λειτουργούν ως διαμορφωτές κοινής γνώμης, το κύρος της Δικαιοσύνης μπορεί εύκολα να υπονομευθεί. Και όταν προσβάλλεται η Δικαιοσύνη, προσβάλλονται και θυμώνουν οι αφοσιωμένοι λειτουργοί της. Αυτό δεν μας αφήνει πλέον αδιάφορους και λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα.

2. Στο πλαίσιο, τώρα, μιας οργανωμένης αντιμετώπισης του ζητήματος της επιβράδυνσης στην απονομή της Διοικητικής Δικαιοσύνης, οι έχοντες την ευθύνη της διεύθυνσης των διοικητικών δικαστηρίων, διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ορθολογική διαχείριση των ροών των υποθέσεων, διεπόμενοι, εξ ορισμού, από αρχές διοίκησης που αφορούν τον προγραμματισμό, την οργάνωση, το συντονισμό και τον έλεγχο. Δεν αρκεί, ωστόσο, να φαντασιώνεται κανείς δαφνοστολισμένους ηγέτες. Πρέπει να υπάρχουν και εκείνοι που θέλουν και μπορούν, αφού το καράβι οφείλει να έχει στιβαρό καπετάνιο που να γνωρίζει προς τα που θέλει να πάει. Ιδανικές λύσεις δεν υπάρχουν και αυτές του τύπου «όλοι να είναι ευχαριστημένοι» οδηγούν σε διαχειριστική πενία, σε οπισθοδρόμηση. Καλούνται επομένως οι διευθύνοντες τα διοικητικά δικαστήρια να αναδειχθούν σε δεξιότητες δύσκολων

ισορροπιών, με σεβασμό στις εγγυήσεις της δικαστικής ανεξαρτησίας, οι οποίες (ας μη ξεχνάμε), έχουν τεθεί για την εκτέλεση του δικαστικού έργου και όχι για την παραμέλησή του (βλ. Α.Δ.Σ.Δ.Δ. 3/2013). Και είναι μιν αυτονόητο ότι η ανάπτυξη στόχων, από τους ασκούντες διοίκηση, γίνεται στο πλαίσιο της δομής κάθε δικαστηρίου (αριθμός δικαστών και δικαστικών υπαλλήλων, αριθμός εισερχομένων και εκκρεμών υποθέσεων, γυναίκες δικαστές, οι οποίες αντιστοιχούν στο 76% του συνόλου των διοικητικών δικαστών, με νόμιμες άδειες κλήσεως, τοκετού, γονικές κ.λπ., κυρίως στον πρώτο βαθμό) και με δεδομένο ότι τις φάσεις της διαδρομής, από τη στιγμή της γέννησης της υπόθεσης μέχρι τη δημοσίευση της δικαστικής απόφασης, μπορεί να επηρεάσουν με τον ένα ή με τον άλλο τρόπο, μη προβλέψιμες παράμετροι [όπως αποχή παραγόντων της δίκης από τα καθήκοντά τους, (βλ. Δ.Π.Κέρκυρας), λειτουργικά κενά κ.λπ.], ωστόσο δεν μπορεί να είναι ανεκτή η επί μήνες ή και χρόνια παράλειψη ολοκλήρωσεως της διαδικασίας εκδόσεως του Κανονισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας ενός δικαστηρίου, η παράλειψη προσδιορισμού δικασίμου για πολύ παλιές υποθέσεις ανεξαρτήτως μάλιστα του υψηλού διακυβεύματος αυτών, η μη παρακολούθηση μεγάλου αριθμού χορηγηθεισών αναβολών, η μη άσκηση των αρμοδιοτήτων ελέγχου, επί των καθυστερούντων στη δημοσίευση των αποφάσεων, δικαστικών λειτουργών κ.λπ.

Επιβάλλεται, επομένως, να θεσπισθεί ένα σύστημα ελέγχου της διαχειριστικής επάρκειας και της στρατηγικής που ακολουθούν οι διευθύνοντες τα δικαστήρια, προκειμένου να αξιολογείται το έργο τους, κατά τη διάρκεια της θητείας τους.

3. Προτεραιότητα αποτελεί και το ζήτημα της στελεχώσεως της Γραμματείας της Γενικής Επιτροπείας και των διοικητικών δικαστηρίων, το οποίο ανάγεται στη συνταγματικώς επιβαλλόμενη ορθολογική οργάνωση αυτών. Οφείλουμε δε να υπογραμμίσουμε για πολλοστή φορά, ότι οι δικαστικές μας υπηρεσίες έχουν ανάγκη από προσωπικό ειδικών προσόντων, που θα καλύπτει τις σύγχρονες ανάγκες των δικαστηρίων, θα επικουρεί ουσιαστικά το έργο του δικαστή, θα επιμελείται με επάρκεια των διαδικαστικών πράξεων και θα διασφαλίζει την καλή λειτουργία του νέου πληροφοριακού μας συστήματος, το οποίο, εκτός των άλλων, πρέπει να ανταποκρίνεται σε σύνθετες αναζητήσεις, όπως αξιώνει η Ελληνική Πολιτεία, η Ευρωπαϊκή Ένωση κ.λπ. Αξίζει πάντως, στο σημείο αυτό, να επισημανθεί ότι το εν λόγω πληροφοριακό σύστημα, «στήθηκε» στα Διοικητικά Δικαστήρια, χάρις στην εθελοντική προσφορά δικαστικών λειτουργών και δικαστικών υπαλλήλων του Συμβουλίου της Επικρατείας, της Γενικής Επιτροπείας και των Διοικητικών Δικαστηρίων, χωρίς να διαθέτουμε ούτε έναν υπάλληλο κλάδου Πληροφορικής, καίτοι οι οργανικές θέσεις του κλάδου αυτού, έχουν συσταθεί από το έτος 2002. Ωστόσο, θεωρούμε σημαντική πρόοδο την αναμενόμενη ολοκλήρωση της διαδικασίας πληρώσεως των θέσεων αυτών εντός του τρέχοντος έτους.

Ο αριθμός, εξάλλου, των δικαστικών υπαλλήλων που είναι κάτοχοι τίτλου Νομικής Σχολής, δεν υπερβαίνει τους 65, σε σύνολο 1009 οργανικών θέσεων, τη στιγμή που για τους Κλάδους ΠΕ Εφοριακών και ΠΕ Τελωνειακών της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, έχει ήδη προκηρυχθεί η πλήρωση 158 θέσεων, μόνο από πτυχιούχους Νομικής Σχολής.

4. Στην προσπάθεια απεγκλωβισμού από το πρόβλημα της υπερβολικά μακράς διάρκειας των διαδικασιών στα Διοικητικά Δικαστήρια, αξιολογείται ως ιδιαίτερα επιτυχής η ρύθμιση του ν. 4509/2017, σχετικά με τη δυνατότητα απορρίψεως, με συνοπτική απόφαση, των αιτήσεων ακυρώσεως, που ασκήθηκαν μέχρι 31-12-2014 και αφορούν διαφορές από την προσβολή ατομικών, διοικητικών πράξεων που εκδόθηκαν κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας περί αλλοδαπών, εφόσον δεν κατατεθεί εντός της οριζόμενης προθεσμίας, δήλωση επιθυμίας περί συζητήσεως της υποθέσεως.

Στο πλαίσιο της ανωτέρω προσπάθειας, εντάσσεται και η επανεξέταση, από το Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ζητήματος της αναχρονιστικής και εξαιρετικά δαπανηρής λειτουργίας των 20 Μεταβατικών Εδρών των διοικητικών δικαστηρίων, με την ενδεδειγμένη λύση να αναζητείται στην οργάνωση τηλεοπτικών συνεδριάσεων, όπως η Γενική Επιτροπεία είχε προτείνει, ύστερα από τις εξαιρετικά χρήσιμες συζητήσεις μας, επί του ζητήματος αυτού, με τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας κ. Νικόλαο Σακελλαρίου. Όπως επιβάλλει δε η εποχή της ψηφιακής παντοκρατορίας, δρομολογείται από το ανωτέρω Υπουργείο και η ψηφιοποίηση και ανωνυμοποίηση των δικαστικών αποφάσεων.

5. Προς την κατεύθυνση της επιτάχυνσης των διαδικασιών, έχει ανοίξει, επίσης, η συζήτηση για την ενοποίηση της δικονομίας των διοικητικών διαφορών (ακυρωτικών και ουσίας), όπως αρμόζει στο επίπεδο οργάνωσης και λειτουργίας της Διοικητικής Δικαιοσύνης, με τη σύμπραξη στην επιστημονική

προσπάθεια του Αντεπιτρόπου μας κ. Ιωάν. Συμεωνίδη και με την ενθάρρυνση του Προέδρου του Συμβουλίου της Επικρατείας, ο οποίος, ως οραματιστής του εφικτού, δημιουργεί συνθήκες ουσιαστικού διαλόγου, για την επίλυση ζητημάτων που θεωρεί κανείς αδιέξοδα.

Αναμένουμε τέλος από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους να συμβάλει και αυτό στην αποφόρτιση των Διοικητικών Δικαστηρίων, από πλήθος διαφορών, που το νομικό τους ζήτημα έχει επιλυθεί αμετακλήτως.

6. Για τη διασφάλιση όμως της κανονικότητας στη λειτουργία των Διοικητικών Δικαστηρίων, οφείλουμε να μιλήσουμε, με όρους πολιτισμού και για τις συνθήκες στεγάσεως ορισμένων από αυτά, τα οποία φιλοξενούνται από της συστάσεώς τους σε ακατάλληλα κτίρια ή διαμερίσματα πολυκατοικιών, βάσει του σχεδιασμού που έγινε στις αρχές της δεκαετίας του 1960, για την οργάνωση των τότε φορολογικών δικαστηρίων, που όμως σήμερα, λόγω της εξαιρετικά διευρυμένης ύλης των Διοικητικών πλέον Δικαστηρίων, δεν εξυπηρετούν ούτε τις στοιχειώδεις ανάγκες των δικαστών, των δικαστικών υπαλλήλων, των διαδίκων και των δικηγόρων' στερούμενα δε ακροατηρίου, οι δικογραφίες, κατά τις δικασίμους, μεταφέρονται στα κτίρια όπου στεγάζονται τα Πολιτικά και Ποινικά δικαστήρια, με όλους τους κινδύνους για την ασφάλεια του περιεχομένου τους και με πολλές αρνητικές συνέπειες, εξαιτίας της έλλειψης ικανού αριθμού αιθουσών που να καλύπτουν τις ανάγκες και των δύο κλάδων της Δικαιοσύνης.

Ενδεικτικώς υπενθυμίζουμε ότι το Διοικητικό Πρωτοδικείο Πειραιώς στεγάζεται σε άθλια πολυκατοικία στο εμπορικό κέντρο

του Πειραιά, η πρόσβαση στην οποία παρεμποδίζεται από εμπορεύματα που απλώνονται σε στοά μπροστά απ' αυτήν, ενώ υπό τις αυτές περίπου απαράδεκτες συνθήκες, στεγάζονται τα διοικητικά δικαστήρια Χανίων και Τρίπολης, το Διοικητικό Εφετείο Πειραιώς και τα Διοικητικά Πρωτοδικεία Αλεξανδρούπολης, Ηρακλείου, Ναυπλίου, Πατρών και Πύργου. Επιβάλλεται επομένως η Πολιτεία να αντιμετωπίσει το ακανθώδες αυτό ζήτημα, το οποίο συνδέεται στενά και με την ανάγκη αναδιάταξης του δικαστικού χάρτη της Χώρας, κατά το μέρος που αφορά τα Τακτικά Διοικητικά Δικαστήρια. Η πρόσφατη, άλλωστε, εμπειρία της μεταστεγάσεως του δικαστικού καταστήματος του Διοικητικού Πρωτοδικείου Βόλου, σε κτίριο, που συνάδει με τον συμβολισμό του, δια της απορροφήσεως δημόσιων πόρων, ανταποκρινόμενων στις δυνατότητες των καιρών, μας επιτρέπει να ελπίζουμε.

Κυρίες και Κύριοι,

Η περαιτέρω ανάλυση των προβλημάτων που λιμνάζουν εδώ και χρόνια στα Τακτικά Διοικητικά Δικαστήρια, αλλά και των σημαντικών πεπραγμένων τους, υπερβαίνει τα όρια του παρόντος χαιρετισμού. Άλλωστε, πρόσφορο προς τούτο κανάλι αποτελεί η ετήσια έκθεσή μας, η οποία για το έτος 2018, θα εκδοθεί τον επόμενο μήνα.

Εύχομαι επιτυχία στις εργασίες της Γενικής Συνέλευσης της Ενώσεώς μας, με την πεποίθηση ότι θα συνεχίσει να αγωνίζεται δυναμικά για τα ζητήματα της Διοικητικής Δικαιοσύνης και πάντως όχι εμπρηστικά ή μηδενιστικά, γνωρίζοντας ότι τίποτα δεν γεννιέται στον χώρο αυτό από μηδενική βάση. Πρόκειται για μια σκυταλοδρομία, μια συνέχεια.

Ευχαριστώ για την προσοχή σας.